

**TERVEYS, TURVALLISUUS JA
YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET
TYÖTAVAT**
Taiteiden tiedekunnassa
Antti Stöckell

Terveellinen ja turvallinen työskentely edellyttää huomioimaan

- ergonomiset,
- fysikaaliset,
- kemialliset,
- biologiset
- ja
- **psykososiaaliset**
vaaratekijät

TYÖTURVALLISUUDEN TIEDONLÄHTEET

- Pakkausmerkinnät
- Käyttöturvallisuustiedotteet
- Painetut ja verkosta löytyvät oppaat, sivustot – lähteitä ja linkkejä oppaassa, jonka tulette saamaan päivityksen jälkeen
- Materiaalin kokonaisvaltainen tuntemus merkittävä osa ammattitaitoa
- Opetus- ja oppimistilanteet käytännön työn äärellä

Henkilösuojaimet merkittävä osa työturvallisuutta

Työnantajan velvollisuus on hankkia henkilösuojaimet, joita työskentelyssä tarvitaan ja antaa riittävä opetus ja ohjaus. Tämä työnantajan velvollisuus pätee myös kouluissa ja oppilaitoksissa.

Työntekijän/opiskelijan velvollisuus on käyttää suojaimia aina, kun työskennellään kemikaaleilla, joiden käyttöturvallisuustiedotteissa neuvotaan käyttämään suojaimia.

Henkilösuojaimista on valittava CE-merkillä varustetut suojaimet, jotka on lisäksi tyyppihyväksyttyjä. Työskentely keinoja suojaimia käyttämällä voi olla haitallisempaa kuin työskentely ilman suojaimia.

HENGITYSSUOJAIMET

Pölyä vastaan voit suojautua kertakäyttöisillä hengityssuojaimilla, joita on saatavissa työtiloissa. Ne eivät kuitenkaan suodata hienoimpia hiukkasia, eivätkä kaasuja ja höyryjä.

Liuottimia sisältävillä tuotteilla työskenneltäessä on käytettävä hengityksensuojainta suodattimella A2, jos työtilan ilmanvaihto ei ole riittävä.

Suojavaatteet

Säilytä työvaatteita työtiloissa olevissa naulakoissa. Vie likaiset suojavaatteet kotiisi vain pesuun, jotta pölyt eivät kantaudu kotiisi niiden mukana. Pese suojavaatteet säännöllisesti ja erillään muusta pyykistä.

Pöly ja kemikaalihöyryt tarttuvat vaatteisiin, jolloin altistumisaika pitenee.

Käytä pölyisissä tiloissa ja työvaiheissa omia suojavaatteitasi ja jonkinlaista **päähinettä**, esimerkiksi lippalakkia tai huivia, koska vaatteet ja hiukset keräävät paljon pölyä.

Työpajoissa toimiessasi vaatetus ei saa olla liian löysä, jotta vaatteet eivät tartu työkoneisiin. Samasta syystä pitkät hiukset on pidettävä kiinni eikä ketjuja tai muita sellaisia koruja saa käyttää.

Silloin tällöin työtiloista lähtevät
käytävälle tällaiset jäljet, jatkuen jopa
toiselle puolen taloa – näin ei saa käydä

- työtilan lattian siivous
- työkengät** jää työtilaan
- työskentelytapojen tarkistus

SILMÄT

Työtiloista löytyy hätäsuihkuja, silmäsuihkuja ja silmänhuuhtelupulloja.

Happo- ja rautakloridiroiskeita on huuhdottava 20 minuuttia. Muita kemikaaliroiskeita huuhdotaan tavallisesti 10 – 15 minuuttia. Ohjeet löytyvät käyttöturvallisuustiedotteista.

Älä käytä piilolinssejä työtiloissa, joissa on pölyä tai ärsyttäviä kemikaaleja, kuten happoja tai liuottimia.

Jos silmissä kuitenkin on kontaktilinssit ja niihin roiskuu kemikaaleja, on linssit otettava pois. Huuhtelu on aloitettava välittömästi.

KUULO

Harmittomaltakin
tuntuva altistus
voi jatkuvana
aiheuttaa vakavia
vaurioita kuulolle

KÄDET

- Useat vieraat aineet imeytyvät verenkiertoon käsien kautta. Hoida sen takia haavat, naarmut ja hiertymät kuntoon.
- Käytä suojakäsineitä, pese kätesi huolellisesti ja vahvista ihon omaa suoja- ja kosteusvoiteilla.
- Likaisista käsistä vieraat aineet siirtyvät kasvojen iholle, joka on käsien ihoa herkempää ja ohuempaa.
- Jos syöt (tai tupakoit) likaisin käsin, nielet samalla kemikaaleja

KÄDET

Kun työskentelet liuottimilla, käytä käsineitä, jotka eivät läpäise kemikaaleja, esimerkiksi nitrilikumikäsineitä.

Butyylikumikäsine suojaa vahvoilta hapoilta.

Arvokkaat suojakäsineet voit suojata kertakäyttöhansikkailla sotkeutumiselta.

Valokuvalaboratorioissa ja keramiikkaluokassa voit käyttää tavallisia siivoushansikkaita.

Myös puu- ja metallitöissä tarvitset suojahanskoja, jotta kädet säästyvät naarmuilta ja tikuilta.

Työympäristön ja työturvallisuuden ongelmat koulussa tai oppilaitoksessa vaikuttavat suoraan tuloksiin

- opetuksen, opiskelun ja oppimisen taso laskee**
- puutteelliset työympäristöt ja työturvallisuusjärjestelyt aiheuttavat**

- > inhimillistä haittaa, kärsimystä ja tragedioita

- > aiheuttavat lisäkustannuksia ylimääräisenä työnä, virheinä, onnettomuuksina, vammautumisina, työ- ja toimintakyvyn alentumisena tai menetyksinä, epävarmuutena, työtehon ja motivaaation laskuna, lisääntyvinä poissaoloina ja sairauksina, henkilöstön vaihtuvuutena

Seuraavaksi joitakin työtilakohtaisia
ohjeita esimerkinomaisesti

Tarkempi ohjeistus ja opastus kurssien
alkaessa ja työvaiheiden myötä
työtiloissa opettavien johdolla

MAALAUUS

(ateljee F 4043)

PIGMENTIT

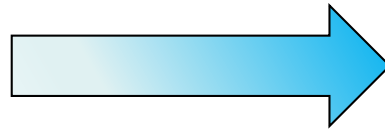
- Huomio maalien **sideaineiden ja pigmenttien haitallisuuteen.**
- Öljy- ja akryylimaalauksessa on kiinnitettävä huomiota **ilmanvaihtoon ja tuuletukseen.**
- Kuivassa muodossa olevien pigmenttien oikea (pölisemätön) käsittely – hengitysilman puhtaus
- Pigmentit imeytyvät ihon kautta, jos ihossa on haavoja tai naarmuja, tai jos maalissa on liuottimia.
- Jotkut pigmentit voivat aiheuttaa iholla ärsytystä, tulehtumista tai allergiaa.

MAALAUS

LIUOTTIMET

Ilmanvaihto

Ruokaöljy korvaamaan
liuotinpesuja

- Tärpättiä sisältävät maalausermulsiot ovat ongelmajätettä, eikä niitä saa päästää pohjaveteen.
- Pese siveltimesi siihen tarkoitukseen varatussa pesutynnyrissä (tai muun opettajalta saamasi ohjeen mukaan) Maalin ja liuotinten rippeet valuvat tynnyrin pohjalle, eivätkä ajaudu viemäriin.

PIIRUSTUS (ateljee F4040)

Hiilipölyä kerääntyy kaikkien vaakasuorien pintojen päälle. Pyyhi mopilla tai märällä luutulla piirustustelineen viereen varissut hiilipöly heti tuntien päättyessä, jotta vähennät omaa ja opettajien altistumista hiilipölylle.

Fiksaa vain huuven eli imukaapin alla.

Ongelmia piirustuksen ja maalauksen ateljeissa...

- Työskentelyn päätteeksi lattiat tyhjäksi, siivouskoneelle esteetön kulku telineiden väliin
- Vain keskeneräinen työ telineellä, valmiit työt ja muut materiaalit säilytykseen varattuihin tiloihin, tasot puhtaaksi.
- Jos siivoojat eivät voi suorittaa työtään esteettä, kertyvä pöly huonontaa ilmanlaatua ja lisää herkempien oireilua

KERAMIikka (F1062)

- Savi- ja lasitepöly eivät ole terveellisiä hengittää
- Ilmassa olevan pölyn määrä pysyy kurissa pesemällä työtasot ja lasiteroiskeet heti käytön jälkeen. Siivoa määrällä luutulla.
- Savessa olevat bakteerit voivat aiheuttaa tulehdusvaaran, joten jäykkäkouristusrokotus tulee olla voimassa.

METALLIGRAFIikka (F4075)

Jos rautakloridia roiskuu pöydille ja lattialle laattojen syövytysaltaiden vieressä, tulee se pyyhkiä rätillä välittömästi. Kuivunut happo irtoaa vähitellen ja pöly nousee huoneilmaan.

Rautakloridipöly ärsyttää hengitysteitä ja silmiä. Kun rautakloridia käsitellään, on aina käytettävä hapon kestäviä suojakäsineitä. Jos rautakloridia roiskuu silmiin, niitä on huudeltava 20 min silmäsuihkulla.

GRAFIikka

MYRKYTÖNTÄ
METALLIGRAFIikka?

VALOKUVAUS (F4042)

Vältä ihokosketusta valokuvakemikaalien kanssa. **Käytä suojakäsineitä** kehittäessäsi filmejä ja kuvia sekä roiskesuojina sekoittaessasi kehitettä, keskeytettä ja kiinnitettä.

Suojavoiteita ei suositella pimiötyöskentelyyn, koska ne saattavat herkistää ihoa reagoidessaan valokuva-kemikaalien kanssa. Pese kädet huolellisesti ja käytä kosteusvoidetta työskentelyn jälkeen.

Wood Lab (F1058, konesali)

- Tiloissa on käytettävä **kuulosuojaimia** aina, kun koneet ovat käynnissä.
- **Suojalaseja** on käytettävä, kun työskennellään porakoneilla, vannesahoilla, säteissahalla tai oikotasohöylällä sekä aina, kun työskentely aiheuttaa vaaran silmille.
- **Työkäsineitä ei saa koskaan käyttää koneilla.** Käsine voi tarttua pyörivään terään ja napata käden mukaan.

Ei lisää onnettomuuksia!

- Joitakin vakavia onnettomuuksia tapahtunut viimeisen vuoden aikana työkoneita käytettäessä
- Varmista, että sinulla on oikeus koneen käyttöön.
- Älä käytä konetta/laitetta, jos olet epävarma ohjeista tai osaamisestasi. Pyydä apua ja opastusta opettajalta.
- **Koneilla saa tehdä vain niitä asioita, mihin ne on tarkoitettu, ei saa soveltaa eri käyttötarkoituksiin**

Koneet ja laitteet:

Huolehdi että tiedät, mitä tehdään

**-toimintaa aloitettaessa,
työskennellessä ja
lopetettaessa, koneita ja
välineitä puhdistettaessa,
säädettäessä**

Virheiden ja vahinkojen sattuessa niistä on uskallettava ilmoittaa.

Rikkinäiset koneet ja puutteet työympäristössä turhauttaa – rakentakaamme toimintakulttuuri, jossa vikailmoitukset tehdään.

Myös läheltä piti -tilanteet on otettava puheeksi yhteisesti, jotta niistä voidaan oppia ja ongelmalliset tilat ja käytännöt kartoittaa.

Ei villejä kokeiluja materiaaleilla, kemikaaleilla

- Luovuus kukoistakoon, mutta turvallisesti ja muita häiritsemättä
- Keskustele aina ensin jonkun henkilökuntaan kuuluvan kanssa, mikäli sinulla on mielestäsi perusteltu tarve kokeilla jotain erityistä

Kuulutko riskiryhmään?

Raskaana olevat naiset, sikiöt, lapset ja vanhat ihmiset tavallista suuremmassa riskissä.

Krooniset sairaudet, kuten sydäntaudit, maksatulehdukset, allergiat ja joidenkin lääkkeiden käyttö suurentavat riskiä.

Kehon vastustuskyky on väliaikaisesti heikompi sairaana, kuten vilustuneena, leikkausten jälkeen, stressaantuneena sekä alkoholin tai huumeiden vaikutusten aikana.

Narkoottiset lääkkeet ja huumeet voivat kaksinkertaistaa liuottimien vaikutukset aivoihin. Anemia heikentää vereen imeytyvien myrkkyjen vastustuskykyä jne.

ENSIAPU

Desinfiointilappuja, laastareita ja
sidetarvikkeita säilytetään
ensiapukaapeissa kaikissa
työpajaluokissa

Kemikaalitapaturman sattuessa
löydät ensiapuohjeet
käyttöturvallisuustiedotteista

Työtiloissa seinillä myös
kone- ja työvaihekohtaisia
ohjeita, ota ne vakavasti

Kurssien opettajat kertovat
lisää ja jos eivät kerro,
vaatikaa...

SIIVOA JA SIIVOA

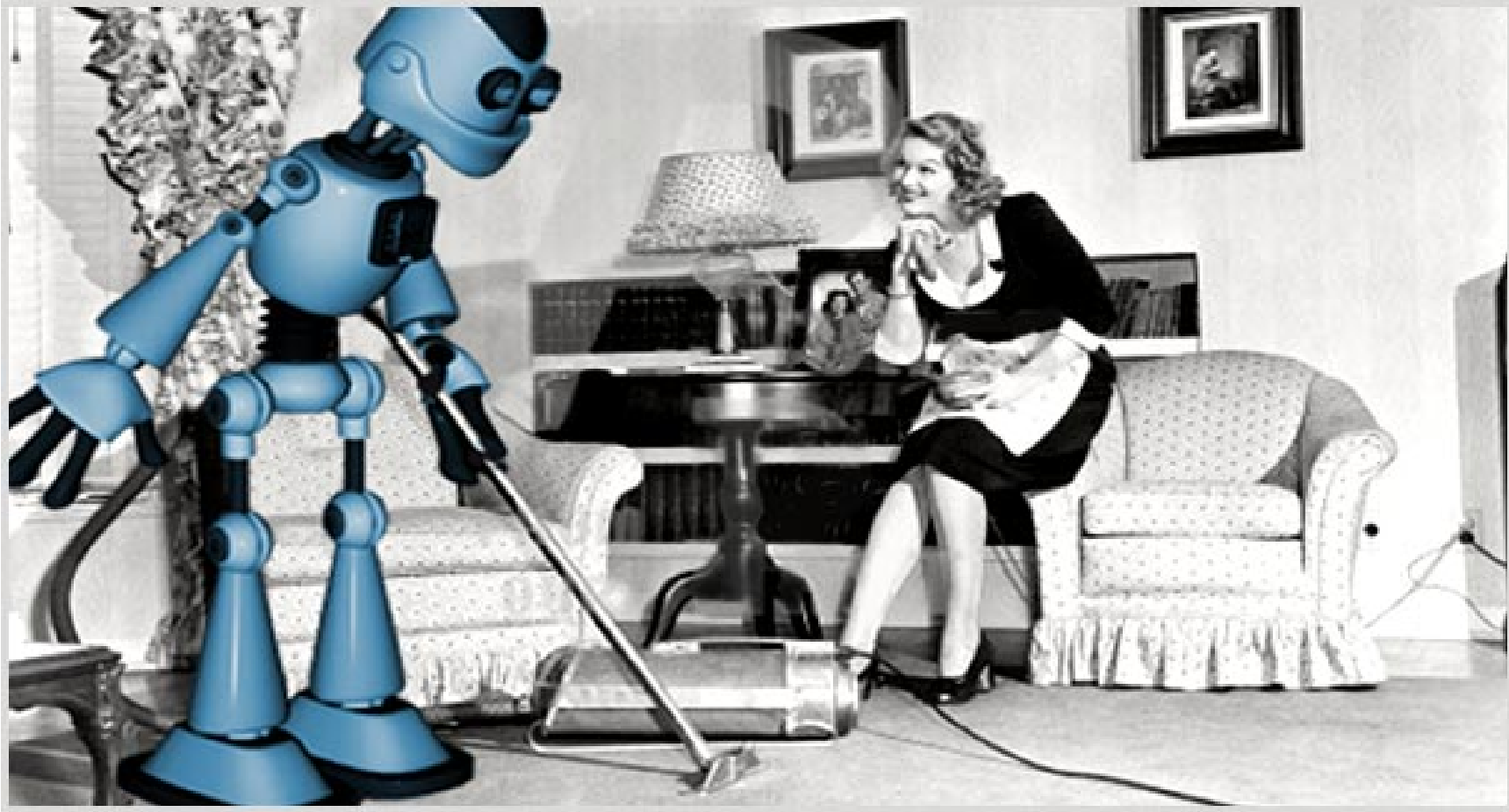

Työturvallisuus ja terveys
syntyy ensisijassa ihmisten
tavasta ajatella ja toimia.

Teknisiä toimenpiteitä, ohjeita
ja määräyksiä tarvitaan, mutta
yksin niillä ei saavuteta
turvallisuutta.

Työsuojaus on sidoksissa
siihen tapaan, jolla me
ajattelemme ja kohtelemme
itseämme ja toisia ihmisiä.

Taiteiden tiedekunnassa ei ole robotteja siivoamassa ja pitämässä järjestystä yllä – homma on jokaisen työtiloja käyttävän vastuulla

LÄKSY:

- *Jätän aina työtilat toisille
siistinä ja järjestyksessä*